

2020-06-04T03:45:02+00:00 • Leestijd 8 - 11 minuten

In de politiek gaat het vrijwel nooit over de zorgen van kinderen, ook al is bijna een derde van de wereldbevolking onder de 18. Maar als je de wereld om ons heen beter wilt begrijpen én besturen, is de moreel heldere blik van kinderen onmisbaar.

Wat politici van kinderen kunnen Leren

Correspondent De eerste 1.000 dagen

Irene CASELLI

In Nieuw-Zeeland heeft de tandenfee een cruciaal beroep, dus tijdens de lockdown mocht ze vrijuit rondvliegen. De Nieuw-Zeelandse premier Jacinda Ardern verklaarde ook dat de Paashaas in alle vrijheid zijn eieren mocht bezorgen bij de kinderen. Even daarvoor had de Argentijnse president Alberto Fernández een bezorgde moeder op Twitter gerustgesteld: Ratón Perez, 's lands beroemdste muis, hoefde zich niet te houden aan de lockdown.

Ardern maakte haar besluit niet op Twitter bekend, ze hield een speciale persconferentie voor de jongste inwoners van Nieuw-Zeeland.

Dit kwam allemaal in het nieuws, als een soort 'schattige' afwisseling van alle loodzware coronaberichten.

Het verhaal dat veel media ervan maakten: leuk, maar ook wel een beetje jolig van een staatshoofd om zo bezig te zijn met de alledaagse behoeften van kinderen, zeker in tijden van crisis. Sommigen dachten dat er meer achter zat. Een politieke stunt misschien? Een uitgekiend fotomomentje?

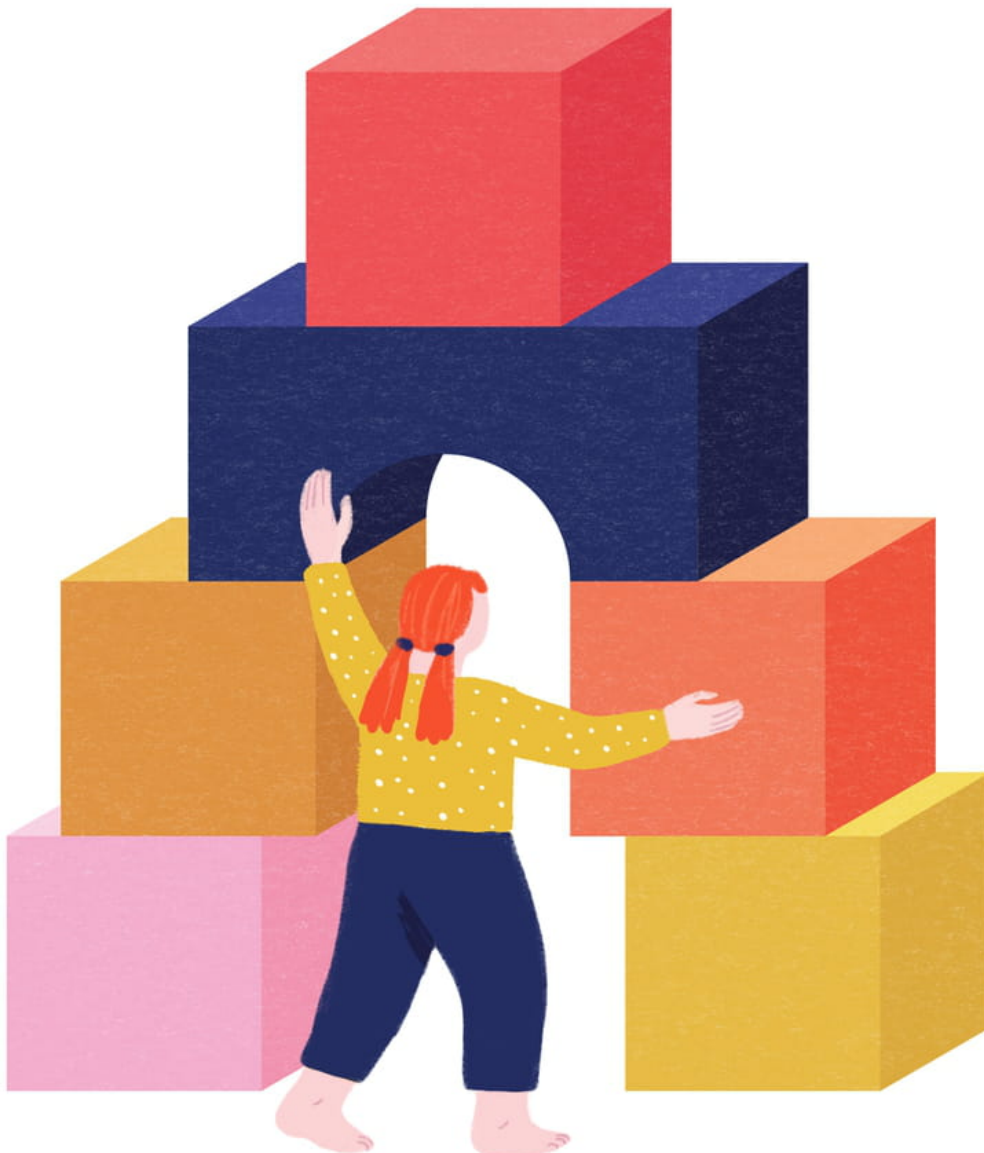
Waarom zouden we kinderen serieus nemen?

Eén ding is zeker: in de politiek gaat het vrijwel nooit over de zorgen van kinderen. Ook al vormen ze samen bijna een derde van de wereldbevolking en hebben ze officieel het recht om hun mening te uiten, kinderen worden zelden serieus genomen – en al helemaal niet door politici.

Een politieke realist zal misschien zeggen: logisch, waarom zouden politici zich bemoeien met kinderen? Die mogen doorgaans toch pas op hun

achttiende stemmen. ▼ Kinderen, zouden ze zeggen, zijn onderontwikkelde, onopgeleide versies van volwassenen. Je moet voor ze zorgen, maar niet bij ze aankloppen voor advies. ▼

Maar dat ‘realisme’ is in feite best wankel. Nee, kinderen mogen niet stemmen, maar ze hebben wel degelijk een eigen wereldbeeld. Best een helder beeld ook. Ze maken zich zorgen over grensoverstijgende problemen en hebben niet zoveel vertrouwen in politici.

In een onderzoek van Unicef uit 2017 noemen kinderen terrorisme, zwak onderwijs en armoede de belangrijkste problemen die wereldleiders zouden moeten aanpakken – en meer dan de helft had er geen vertrouwen in dat volwassenen en wereldleiders er de juiste beslissingen over zouden nemen.

Ik vermoed dat Jacina Ardern stilstond bij de zorgen van kinderen omdat ze zelf nog niet zo heel lang moeder is. En ze zal – dankzij haar empathische karakter – tot de conclusie zijn gekomen dat kinderen net zo goed op zoek zijn naar antwoorden op wat er om hen heen gebeurt.

Maar wat haar motieven ook waren, de aanpak van Ardern is meer dan een ‘komische’ onderbreking van de alledaagse politiek – en zéker meer dan een pr-stunt. Als je de wereld om ons heen beter wilt begrijpen, is het essentieel dat je het perspectief van kinderen serieus neemt – ze tonen ons misschien wel de weg naar een humanere vorm van politiek.

Waarom kinderen een gigantische voorsprong op ons hebben

Evolutionair gezien vormen kinderen de link tussen het verleden en de toekomst. Ze dragen onze genen en onze ideeën wanneer wij er niet meer zijn. Ze maken zich onze tradities eigen en passen die aan de huidige en toekomstige omgeving aan. Ze zijn uitvinders. En om te kunnen uitvinden, gaan ze op ontdekkingsreis.

Hun verkenningsstocht uit zich in honderden vragen per dag. Kinderen proberen tot de kern van dingen door te dringen, en leggen zaken bloot waar volwassenen vaak geen acht meer op slaan. Dat komt omdat ze geen remmingen hebben – die ontwikkelen zich pas later als onderdeel van de

prefrontale cortex. ▼ Kinderen zien *letterlijk* de dingen die ons niet meer opvallen.

Denk aan het verhaal van de nieuwe kleren van de keizer. Het kind *ziet* niet alleen dat de keizer naakt is, maar *wijst* ons er ook op – terwijl de rest van de mensen doet alsof er niks aan de hand is. Dat komt deels omdat kinderen geen last hebben van de beperkende opvattingen die we ons eigen maken als we volwassen worden. Sommige mensen denken dat het officiële onderwijs onze creativiteit doodt. ▼

Maar het is ook zo dat onze hersenen zich zo ontwikkelen dat we ons steeds meer focussen op wat we al goed kunnen, zodat we die specifieke vaardigheden ten volle kunnen benutten. Daarbij raken we iets van onze aanvankelijke creativiteit kwijt. ▼

Kinderen zien letterlijk de dingen die wij niet meer zien

Deel van die creativiteit zie je vooral bij peuters, die ongelooflijk veel vragen stellen. Ze geloven bijvoorbeeld niet dat de ooievaar baby's komt brengen als ze zien dat de buik van een moeder groter wordt. Ze vragen hoe de baby in de buik is gekomen, en hoe die eruit komt. In feite gebruiken kinderen dezelfde technieken die wij als volwassenen gebruiken bij creatieve processen, zoals brainstormen (en opvallend genoeg neemt dat gevraagd enorm af zodra we ouder worden – een teken van creatieve achteruitgang).

En dan is er nog de speciale binding die kinderen ↻ met hun omgeving hebben. Ze hebben wat bioloog E.O. Wilson omschrijft als 'biofilie': ▼ een fundamentele menselijke behoefte om dicht bij de natuur en andere levensvormen te zijn. Of ze nu opgroeien in een klein dorpje aan de

Amazone of in een verpauperde wijk in Houston, Texas: kinderen laten overal ter wereld exact dezelfde behoefte zien om wormen uit de grond te peuteren, en om de nabije rivier te respecteren als een levensbron die je niet moet vervuilen. En we weten allemaal hoeveel kinderen houden van spelen met zand of – beter nog – modder, en van in bomen klimmen en rondrennen. Allemaal dingen die verdwijnen als ze groter worden.

Spiegeltje spiegeltje aan de wand, wie toont ons de eerlijkste politiek van het land?

Al deze eigenschappen – hun immense nieuwsgierigheid, hun ongewoon scherpe oog voor de essentie van dingen, hun ongeëvenaarde creativiteit en, vooral, hun voorliefde voor de natuur – maken kinderen politiek veel bewuster dan wij, volwassenen, meestal denken. Kinderen zijn er niet alleen om onderwezen te worden, ze kunnen ons ook iets leren.

Het is geen toeval dat de invloedrijkste woordvoerder van de klimaatbeweging een tiener is. De Zweedse Greta Thunberg begon zich al op haar achtste zorgen te maken over klimaatverandering – en begon haar inmiddels wereldberoemde stakingsactie voor een rechtvaardiger klimaat toen ze vijftien was. ▼

Media en politici (allen volwassen en meestal mannelijk) zetten haar weg als geobsedeerd, en wijzen erop dat ze in het autistische spectrum valt. ↗

Maar deze ‘geobsedeerdheid’ kan net zo goed de morele helderheid zijn die zo karakteristiek is voor het denken van kinderen: ze prikken dwars door culturele normen of de uitvluchten van volwassenen heen, en dringen direct door tot de kern.

Thunberg is niet de enige die deze kinderlijke politieke helderheid vertegenwoordigt. In Argentinië probeert een beweging van tieners – ook wel bekend als ‘de revolutie van de dochters’ – abortus legaal te maken. In Bolivia strijden kinderen voor veiligere werkomstandigheden en

bescherming tegen uitbuiting; ▼ in Hong Kong gaan jongeren voorop in de strijd voor meer democratie. ▼

Al deze dingen laten zien dat kinderen uitstekend in staat zijn om te zien welke vragen we moeten stellen – en dat ze heel helder hebben welk gevecht ze moeten aangaan. Ze zijn niet eindeloos bezig met rationaliseren (wat deels komt omdat hun prefrontale cortex nog niet volledig is ontwikkeld). Dat maakt hun strijd in politiek opzicht zo waardevol. Het is bij hen honderd procent geloof en passie, en nul procent politieke spelletjes.

Ardern had het tijdens haar persconferentie misschien over een sprookjesfiguur, maar ze had het niet over een sprookje. Het magische denken van kinderen brengt een gevoel de wereld in dat alles mogelijk is – het gevoel dat uiteindelijk de wereld daadwerkelijk kan veranderen.

Luister maar naar deze kinderen

Als je me niet gelooft, luister dan naar de kinderen zelf! Nadat mijn artikel in het Engels was gepubliceerd, ↻ organiseerde ik samen met onze gespreksredacteur Nabeelah Shabbir een internationale chat, zodat kinderen uit de hele wereld hun zegje konden doen.

We hadden jonge gasten uit Nieuw-Zeeland, Canada, Mexico, het Verenigd Koninkrijk, Zuid-Afrika en Soedan – van wie de bijdragen ter plekke voor ons uit het Arabisch werden vertaald. Het was een inspirerend gesprek!

Dit zijn de voornaamste lessen uit de chat – de belangrijkste dingen die wij volwassenen volgens de kinderen moeten weten.

1. Kinderen weten heel goed wat belangrijk voor ze is, en ze willen graag vechten voor hun idealen.

De 15-jarige Haneen deed mee aan de revolutie, vorig jaar in Soedan, nadat ze haar leeftijdsgenoten op straat had zien slapen: ➤

‘Ik vroeg altijd aan mijn ouders: waarom gaan zij niet naar school, zoals wij? Later begreep ik dat de meesten van die kinderen vluchtelingen zijn uit Darfur, die vanwege het geweld hun huis moesten verlaten. Hier zijn ze dakloos, de regering steunt ze op geen enkele manier.’

De 13-jarige Lucy uit Nieuw-Zeeland ontmoette ooit premier Jacinda Ardern en legt uit hoe ze klimaatactivist werd: ➤

‘Ik raakte erbij betrokken toen ik 10 was en leerde over alle problematische en zorgelijke gevolgen van broeikasgassen, vervuiling, olie en steenkool, en al die andere dingen die het milieu schaden. Ik wilde iets doen aan deze enorme kwesties, dus richtte ik met schoolvrienden een actiegroep op. Daarmee gaven we andere leerlingen voorlichting over klimaatverandering.’

2. Volwassenen moeten vaker naar jonge mensen luisteren, niet alleen als het ze uitkomt, omdat de politiek óók directe gevolgen heeft voor jongeren

De 16-jarige Hope is een jonge adviseur van de kinderradbudsman in Schotland. Zij maakt zich zorgen over politici die misbruik maken van de betrokkenheid van kinderen: ➤

‘Ik heb vaak het idee dat jongeren door politici worden gebruikt omdat ze hun communicatieteam tevreden willen houden, en een leuk plaatje voor de bühne willen hebben. Mensen vinden het heel leuk om kinderen actief bij de politiek te betrekken – totdat ze het oneens zijn.’

Kamogelo is 17 en een jonge, Zuid-Afrikaanse schrijver en activist. Hij weet hoe belangrijk het is om in de politiek vertegenwoordigd te zijn. ↗

‘Iemand die geen last heeft van bepaalde kwesties, vindt het vaak lastig om zich in een ander te verplaatsen. Als we de discussies inclusiever maken, voelen getroffen groepen zich beter vertegenwoordigd.’

3. Het gaat kinderen om meer dan alleen het klimaat of onderwijs

Coll (16) is ook een jonge adviseur van de Schotse ombudsman en vindt dat de zorgen van kinderen vergelijkbaar zijn met die van volwassenen. ↗

‘We maken ons net zo druk over ongelijkheid in onze systemen en in de maatschappij. We moeten het perspectief van jongeren meenemen in de debatten en discussies die al gaande zijn, in plaats van jongeren in hun eigen hokje vast te zetten.’

4. Geef jongeren eerder stemrecht

De 16-jarige Jerónimo is de oprichter van Earth Uprising México. Hij vindt dat de kiesgerechtigde leeftijd van 18 achterhaald is, omdat tieners meer dan ooit goed geïnformeerd zijn, dankzij internet. ↗

‘Als je jongeren eerder laat stemmen, doen er niet alleen meer mensen mee, maar komen er ook nieuwe ideeën op tafel en wordt wat we tot nu toe zien als “de toekomst” ineens het heden. Zoals Stacia Tauscher ooit zei: ▼
“We maken ons zorgen over wat een kind morgen zal worden, maar we vergeten dat hij vandaag al iemand is.”’

Julia, een klimaatactivist uit Halifax, Canada, voegt toe dat het uitsluiten van kinderen democratieën minder inclusief maakt: ↗

‘Als democratie betekent dat iedereen mag stemmen, waarom worden kinderen dan buitengesloten?’

5. Door digitalisering kunnen meer kinderen meedoen, maar het blijft ongelijk

De Soedanese Haneen was te laat voor de chat omdat ze problemen met internet had. Maar tegelijkertijd kon Maria, vanaf een afgelegen Schots eiland, wel gewoon meedoen.

Volgens Lauren, die actief is in de Engelse jongerenbeweging, krijgen jongeren door de coronalockdown meer vertrouwen om mee te doen met webinars en online politieke debatten:

‘Als jongere weet ik niet zeker of ik genoeg zelfvertrouwen of capaciteiten zou hebben om normaal gesproken naar dit soort bijeenkomsten te gaan. Maar online kan ik vrijuit vragen stellen en vol vertrouwen meedoen. Ik weet dat dit ook geldt voor veel van mijn vrienden die de dingen graag anders willen doen.’

6. Zien dat andere jongeren betrokken zijn, werkt motiverend

Beccie (15) is lid van het Schotse jeugdparlement en heeft het over het belang van voorbeelden:

‘Hoe meer jongeren we in de politiek vertegenwoordigd zien, hoe minder andere jongeren het gevoel hebben dat ze “niet thuishoren” in politieke omgevingen, en hoe meer kinderen en jongeren actief worden en betrokken raken bij de politiek. Hoe meer jongeren we zien, hoe meer inspirerende voorbeelden we hebben.’

Dit is een aangepaste versie van een artikel dat eerder verscheen op The Correspondent. HP van Stein Callenfels vertaalde het uit het Engels.

Meer lezen?

---

de
Correspondent

decorrespondent.nl

Je las de printversie van dit verhaal. Voor het volledige artikel met links, infocards, eventuele videos en ledenbijdragen, ga naar

<https://decorrespondent.nl/11276/wat-politici-van-kinderen-kunnen-leren/16662952207220-2a0b2b68>

De Correspondent is een dagelijks, advertentievrij medium met als belangrijkste doelstelling om de wereld van meer context te voorzien. Door het nieuws in een breder perspectief of in een ander licht te plaatsen, willen wij het begrip 'actualiteit' herdefiniëren: niet om je aandacht te trekken, maar om je inzicht te bieden in hoe de wereld werkt.

Alle verhalen lezen? Dat kan voor € 7 per maand op <https://decorrespondent.nl>